

עומק הפשט עיונים ברפ"י

על פי 'לקוטי שיחות' כרך ל"ז

פ' צו

הערות והארות יתקבלו בברכה בטל'
08-6882799 / 050-4125205
או במייל rizs@neto.bezeqint.net
ניתן גם להזמין לפרשיות נוספות

כל הזכויות שמורות

תוכן העיונים

(א) בדברי רש"י (ו, ד) בענין "ולבש בגדים אחרים", שהאריך וכתב "בגדים שבישל בהן קדירה לרבו אל ימזוג בהן כוס לרבו", דלכאורה מיותר / החילוק שבין תרומת הדשן להוצאת הדשן, שדוקא בהוצאת הדשן צריך "בגדים פחותים" (אף שגם בתרומת הדשן יש לכלוך) / בישול קדירה הוא ענין של 'הכשר' בלבד, וגם אינו בפני הרב – מה שאין מזיגת הכוס הוא חלק מהשימוש גופא, הנעשה בפני הרב בבגדים נאים / ההוראה בעבודת ה' – לא להתעצל מלצאת "חוץ למחנה"

"ולבש הכהן מדיו בד ומכנסי בד ילבש על בשרו והרים את הדשן אשר תאכל האש את העולה על המזבח ושמנו אצל המזבח. ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור" (ו, ג'ד)

ופשט את בגדיו – אין זו חובה אלא דרך ארץ. שלא ילכלך בהולאת הדשן בגדים שהוא משמש בהן תמיד; בגדים שביטל בהן קדירה לרבו, אל ימזוג בהן כוס לרבו. לכך 'ולבש בגדים אחרים' – פחותין מהן:

זה שרש"י נדרש ליתן טעם להציווי "ופשט את בגדיו" (אף שבדרך כלל אין רש"י עוסק בטעמי המצוות כו') – מובן הוא¹:

אריכות לשון הכתוב קשה, כי לכאורה היה די לומר "ולבש בגדים אחרים", והיה מובן מאליו שצריך לפשוט את בגדיו שלבש מקודם; ולמה הוצרך להאריך ולומר במפורש "ופשט את בגדיו (ולבש בגדים אחרים)"?

ומזה למד רש"י, שטעם לבישת בגדים אחרים הוא כדי שלא ללכלך הבגדים הקודמים, ולכן עיקר ההדגשה בכתוב היא (לא על לבישת הבגדים האחרים, אלא על) פשיטת הבגדים הקודמים.

1. וראה כעין זה במשכיל לדוד.

אמנם לפי זה, די ומספיק בתחילת דברי רש"י: "שלא ילכלך בהוצאת הדשן בגדים שהוא משמש בהן תמיד" - שבוזה מוסברת שפיר ההדגשה "ופשט את בגדיו";

ולמה הוצרך להמשיך ולהוסיף עוד²: "בגדים שבישל בהן קדירה לרבו אל ימזוג בהן כוס לרבו"? וכי מה היה חסר בהבנת הכתוב לולי הוספה זו?

וכי בתרומת הדשן אין לכלוך?

ויש לבאר, שבהוספה זו נתכוון רש"י לתרץ קושיא פשוטה:

פסוק זה המדבר על הוצאת הדשן, בא בהמשך לדין תרומת הדשן: "ולבש הכהן מדו בד ומכנסי בד ילבש על בשרו, והרים את הדשן אשר תאכל האש את העולה על המזבח, ושמו אצל המזבח". ומשמע, שעיקר הזהירות בפשיטת הבגדים בשביל הוצאת הדשן הוא בגלל הבגדים ("מדו בד ומכנסי בד") שהיה לבוש בהם בעת הרמת הדשן.

ותמוה: איך אפשר לומר שטעם פשיטת בגדיו לפני הוצאת הדשן הוא כדי שיהיו נקיים בעת שמשמש בהן? והרי גם בעת שמשמש בעבודת הרמת הדשן - קיים החשש של לכלוך הבגדים מן הדשן!

ואף שאינו דומה חשש הלכלוך בהרמת הדשן ללכלוך הבגדים בהוצאת הדשן – וכמו שכתב רש"י בפירושו על הש"ס³: "גבי הוצאת הדשן .. הבגדים מתבזים ומתלכלכין בהן אבל תרומת הדשן שאינו אלא מחתה ליום .. אין שם לכלוך בגדים" – מכל מקום מובן שבערך לשאר עבודות המקדש, אין הרמת הדשן מלאכה "נקיה" כל כך, ואם כן, למה לא יפשוט את בגדיו (שעושה בהם שאר עבודות) גם בשביל הרמת הדשן?!

[ולהעיר, שאכן לדעת הרמב"ם⁴ (וספר החינוך⁵) כן הוא – שגם הרמת הדשן היא בבגדים פחותים, וז"ל: "בגדי כהונה שתורם בהן הדשן יהיו פחותין מן הבגדים שמשמש בהם כשאר עבודות, שנאמר 'ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והרים את

2. ולהעיר שיש כתב יד ברש"י שאין להוספה זו.

3. יומא יב, א.

4. הל' תמידין ומוספין פ"ב ה"י.

5. מצוה קלא.

הדשן' – אינו אומר 'אחרים' שיהיו בגדי חול אלא שיהיו פחותין מן הראשונים, לפי שאינו דרך ארץ שימזוג כוס לרבו בבגדים שבישל בהם קדירה לרבו"⁶].

הרמת הדשן – "אצל המזבח"

וכדי לתרץ קושיא זו, הוסיף רש"י להביא המשל – "בגדים שבישל בהן קדירה לרבו אל ימזוג בהן כוס לרבו". והיינו:

אכן, מצד תחילת דברי רש"י: "שלא ילכלך בהוצאת הדשן בגדים שהוא משמש בהן תמיד", היה מקום לומר שגם הרמת הדשן תיעשה באותם הבגדים שבהם מוציא את הדשן, כדי שלא ללכלך הבגדים הרגילים;

[וכדיוק לשון רש"י שהחשש הוא מפני ללכלך "בגדים שהוא משמש בהן תמיד" – היינו, שכאן אין הדיוק על השימוש שבו מדובר בפרשה זו לפני כן (הרמת הדשן), אלא קאי על שאר עבודות המקדש "שמשמש בהן תמיד"];

והטעם שגם הרמת הדשן נכללת בשאר עבודות המקדש בענין זה, שאינה נעשית בהבגדים שמוציא בהן את הדשן אלא בבגדי כהונה רגילים (והכהן נדרש להחליף את בגדיו בין הרמת הדשן להוצאת הדשן), מובן על פי המשל מ"בגדים שבישל בהן קדירה לרבו אל ימזוג בהן כוס לרבו":

אחד ההבדלים בין בישול קדירה ומזיגת כוס הוא, שבישול קדירה אינו בפני רבו אלא במקום אחר, ואילו מזיגת כוס לרבו היא בפניו.

וזהו ההבדל בין הרמת הדשן להוצאת הדשן, שאף שבשניהם נוטלים את הדשן מעל המזבח, הרי בהרמת הדשן נאמר "ושמו אצל המזבח", ואילו הוצאת הדשן היא "אל מחוץ למחנה אל מקום טהור".

ולכן, כיון שהרמת הדשן היא "בפני רבו" - צריכה להיות בבגדים חשובים, כמו מזיגת כוס; ואילו הוצאת הדשן אל מחוץ למחנה, אף שהתחלתה היא "בפני רבו", נטילת דשן מעל המזבח, הרי עיקרה הוא כמו בישול קדירה, דבר הנעשה שלא בפני רבו, ולכן נעשית בבגדים פחותים יותר.

6. וראה עוד פרטים וכו' באנציקלופדיא תלמודית ערך דישון מזבח החיצון.

בעבודה עצמה – אין "לכלוך"!

ועוד זאת:

בישול קדירה הוא הכנה לשימוש רבו, בעוד מזיגת כוס הרי זה גוף השימוש. כלומר: מזיגת כוס היא חלק עיקרי מהשימוש עצמו [וכמובן גם משימוש יעקב ליצחק, ש"ויגש לו ויאכל (ואחר כך) ויבא לו יין וישת"7], ואילו בישול קדירה תוכנו רק הכנה לכללות השימוש.

וזהו ההבדל בין הרמת הדשן להוצאת הדשן:

הרמת הדשן היא מצוה בפני עצמה, סיום וגמר מצות הקרבן⁸, והיינו שבהשימוש דעבודת הקרבן גופא הרי זה הגמר והשלימות שלו; ואילו הוצאת הדשן אינה אלא מכשיר דמכשיר, בשביל שיהיה מקום פנוי למערכה על המזבח⁹.

ולפי זה מובן, שבזה שרש"י מוסיף "בגדים שבישל בהן קדירה לרבו אל ימזוג בהן כוס לרבו" בא להוסיף, שהטעם הוא לא רק בשביל לכלוך בגדי כהונה –

שהרי בכמה עבודות, החל משחיטת הקרבן, קבלת הדם, זריקת הדם והקטרה וכו', יש מקום ואפשר שיתלכלכו בגדיו, וכל שכן וקל וחומר בתרומת הדשן –

אלא, שבעבודה שהיא לפני רבו ותוכנה הוא גדר השירות לרבו, לא נחשב ללכלוך ולא חל על זה שם לכלוך, דאדרבה, זהו תוכן השירות לרבו;

מה שאין כן בעבודה שאינה בפני רבו ותוכנה הוא רק הכשר דהכשר, חל על זה שם "לכלוך", ולכן לצורך עבודה זו פושט הכהן את בגדיו הרגילים ולובש "בגדים אחרים פחותים".

7. תולדות כז, כה.

8. ולהעיר מריטב"א יומא כד, א: "אף היא (תרומת הדשן) עבודה שאין אחריה עבודה בענינה, דאילו הוצאת הדשן מילתא אחריתא היא, דלא חשיבא עבודה כולי האי".

9. ראה אנציקלופדיא תלמודית שם (בתחילת הענין).

לדעת לדבר בשתי שפות

יש להוסיף – בעבודת ה' :

לכאורה, מכיון שהוצאת הדשן היא בדוגמת ביטול קדירה, מאי טעמא נעשית היא על ידי אותו הכהן "המוזג כוס לרבו" – שהוא עצמו פושט את הבגדים שלבש קודם ולובש "בגדים אחרים"? הרי על דרך הרגיל ובפשטות נעשים שתי פעולות אלו על ידי שני סוגי עבדים – המבשל קדירה אינו העבד והמשרת המוזג כוס לרבו!

הווי אומר: מצד הסברא, לא רק שהיה צריך להיות ב"בגדים אחרים", אלא היה ראוי שיעשה על ידי כהן אחר¹⁰; אמנם מלשון המקרא ורש"י משמע, דהגם שהן שתי עבודות שונות, מכל מקום ראוי לאותו הכהן לעשות את שניהם.

ומכאן למדנו הוראה:

יכול אדם לעשות "חשבון" שהוא יעסוק רק בהשפעה על יהודי כזה שהוא "במקום רבו", בד' אמות של בית הכנסת ובית המדרש, אבל להשפיע על יהודי הנמצא "מחוץ למחנה" אין זה תפקידו.

על כך למדנו כאן, שאותו העבד המוזג כוס לרבו – הוא עצמו צריך ללכת "חוץ למחנה" ולעשות עבודתו שם¹¹.

ואופן עבודתו הוא, שצריך להליבש את עצמו ב"בגדים אחרים – פחותים מהן", ולא בבגדים שבהם עובד עבודתו בפנים, והיינו שצריך להתלבש ב"לבושים" המתאימים ולעסוק ולדבר עם מי שנמצא "בחוץ" כפי ערכו ודרגתו (כמובן ופשוט, שכאשר מדברים עם זה שנמצא מ"חוץ למחנה", צריך לדבר עמו ב"שפה אחרת" כדי שיבין וכו').

ואף שזוהי ירידה גדולה ביותר עבורו, שעוסק עם זה ש(לעת עתה) כל מה שיכול לפעול עליו הוא לא בענין של תורה ומצוות בפועל אלא רק הכנה והכשר בלבד – הרי

10. ראה יומא כג, ב.

11. ולהעיר מדברי הרמב"ם בהל' תמידין ומוספין פ"ב הי"ד: "מעולם לא נתעצל כהן מלהוציא את הדשן".

דוקא מצד זה נקרא בשם "כהן" בשלימות, "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש"¹², שמשרת את הקב"ה כדבעי.

(חלק לז – צו א)

לע"נ

הרה"ח ר' ברוך

ב"ר קלמן קלונימוס ז"ל

כ"ז

נלב"ע ג' ניסן תשע"ז

*

הוקדש על ידי בנו

הרה"ח ר' צבי שי'

ולזכות כל בני המשפחה שליט"א